

Aan: **Dhr. Eric van der Burg, staatssecretaris van Justitie en Veiligheid**

Datum: **13 juni 2022**

Betreft: **bescherming van Afghaanse vluchtelingen**

Geachte heer Van der Burg,

Namens onderstaande organisaties vragen wij uw urgente aandacht voor de situatie van Afghaanse vluchtelingen die bescherming zoeken in Nederland. Er is nu – bijna een jaar na de dramatische val van Kaboel – nog steeds geen nieuw asielbeleid gepubliceerd voor Afghanistan. Wij roepen u op om in beleid te erkennen dat gevluchte Afghanen bescherming nodig hebben. Afghanistan staat op de laatste plek in de [Global Peace Index](#) en de mensenrechtensituatie na de machtsovername door de Taliban heeft een absoluut dieptepunt bereikt.

Uit de beschikbare landeninformatie waaronder het recente algemeen [ambtsbericht](#) Afghanistan, de [Guidance note](#) van het Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA), de UNHCR [Guidance Note](#) alsmede de vele mediaberichten, blijkt dat sprake is van wijdverspreide mensenrechtenschendingen onder het Talibanregime. De Taliban voerden opnieuw [barbaarse straffen](#) zoals steniging en amputatie in. Mensen die zich verzetten tegen het regime of als 'tegenstander' worden aangemerkt zijn hun leven niet zeker. Volgens de VN zijn al [meer dan honderd politieke tegenstanders gedood](#).

Voor meisjes en vrouwen is de situatie afschuwelijk: [meisjes mogen niet naar de middelbare school](#), vrouwen moeten [verplicht een boerka dragen](#) en kunnen niet zonder mannelijke begeleider naar buiten. In het ambtsbericht staat als voorbeeld een zaak van een vrouw die gedood is wegens overtreding van deze 'regel'. De angst regeert en het ministerie van Deugd en Ondeugd 'moedigt mensen aan' om aangifte te doen van 'onzedelijk' gedrag blijkens het ambtsbericht. Ook blijkt uit het landenrapport dat de Taliban mensen dwingt naar de moskee te gaan en dat 'westerse zaken' zoals het gebruik van een smartphone of het luisteren naar muziek, verboden zijn. Elke Afghaan die zich niet aan de draconische regels van het Taliban-bewind houdt, loopt het risico op ernstige straffen.

Onze organisaties benadrukken dat Afghaanse vluchtelingen bescherming nodig hebben vanwege de ernstige mensenrechtensituatie in het land. Wij benadrukken dat van gevluchte Afghanen niet kan worden gevergd dat zij zich verplicht onderwerpen aan de extremistische regels van de Taliban die wreed bestraft worden bij overtreding. Afghanen lopen grote risico's op vervolging, mensenrechtenschendingen en geweld bij terugkeer. Wij roepen u op om het asielbeleid zo snel mogelijk aan te passen aan deze realiteit.

Geef risicogroepen een vluchtelingenstatus ondanks het (verlengde) moratorium

Op dit moment geldt er een (verlengd) besluit- en vertrekmoratorium voor Afghanistan. Dit moratorium staat inwillingen van bepaalde categorieën vluchtelingen echter niet in de weg. Veel geëvacueerde tolken en andere (voormalig) medewerkers hebben inmiddels een vluchtelingenstatus gekregen en kunnen een nieuw leven opbouwen in veiligheid. Uit de recente *Guidance notes* van EASO en UNHCR blijkt dat andere hoog-risicogroepen zoals LHBTI-personen, bekeerlingen, medewerkers van de oud-regering en internationale troepen (die al eerder vluchtten voor de Taliban), journalisten, mensenrechtenverdedigers, alleenstaande vrouwen alsmede blasfemisten en (vermeende) afvalligen, eveneens grote risico's lopen op vervolging. Zij zouden zo snel mogelijk een inwilliging van hun verzoek om bescherming moeten krijgen hangende het moratorium.

Deze hoog-profiel groepen zijn op dit moment aangemerkt als 'risicogroep' in het Nederlandse asielbeleid en dat doet geen recht aan de situatie. Nu de Taliban in het hele land aan de macht is, is het risico op vervolging zodanig dat zij als '*systematisch vervolgte groep*' zouden moeten worden behandeld. Dit is

belangrijk omdat wij constateren dat het beleid bij risicogroepen zeer streng wordt toegepast in de Nederlandse beslispraktijk. Mensen die geen bewijs (bijvoorbeeld een arrestatiebevel) kunnen tonen over incidenten die ze hebben meegemaakt, worden over het algemeen afgewezen. Door hen als systematisch vervolgte groep te behandelen, kan het verzoek om bescherming eenvoudig ingewilligd worden als vaststaat dat de betreffende vluchteling tot die bepaalde groep behoort. Dit is (ook) van groot belang voor achtergebleven gezinsleden die na de val van Kaboel, extra risico lopen vanwege het profiel van het gevluchte familielid. Zij leven nu in angst – soms ondergedoken – en kunnen niet herenigd worden zolang er geen beslissingen worden genomen.

Verder wijzen wij erop dat Afghanistan getroffen is door een humanitaire crisis van ongekende proporties. 23 miljoen mensen hebben acute honger, 3,5 miljoen Afghanen zijn intern ontheemd en volgens UNICEF lopen één miljoen kinderen onder de vijf jaar het risico om te overlijden als gevolg van ondervoeding. Nog eens ruim drie miljoen kinderen zijn acuut ondervoed. Deze crisis is nog verder verergerd door de oorlog in Oekraïne waardoor de voedselprijzen extreem zijn gestegen en sancties zijn opgelegd. Sommige ouders zijn genooddaakt [een nier](#) of zelfs hun [jonge dochters te 'verkopen'](#), zodat zij met het geldbedrag hun andere kinderen kunnen laten overleven. Ook in dat verband is snelle hereniging met een achtergebleven partner en kinderen, heel belangrijk.

Gelet op de machtsovername door de Taliban en de beschikbare landeninformatie over hoog-risicogroepen, moeten de in het huidige beleid aangewezen risico- en/of kwetsbare groepen, aangemerkt worden als systematisch vervolgte groepen. Wij roepen op om de asielaanvragen van deze groepen snel te behandelen en in te willigen, (ook) hangende het huidige moratorium.

Een snelle beslissing is tevens van groot belang voor de hereniging met achtergebleven gezinsleden die zich in gevaarlijke situaties kunnen bevinden vanwege het profiel van het gevluchte familielid. De ongekende humanitaire crisis die het bestaan van Afghanen – waaronder vele kinderen – ernstig bedreigt, versterkt de noodzaak daartoe.

Met vriendelijke groet,

VluchtelingenWerk Nederland
Amnesty International Nederland
Defence for Children Nederland
PAX
Stichting INLIA
Kerk in Actie
Stichting LOS